

SUNUŞ...

Üniversiteler ve akademik çevrelerce ilgi ile izlenen Ufuk Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi, sekizinci yılında, onbeşinci sayısı ile yayın hayatına etkin ve verimli bir şekilde devam etmektedir. Ufuk Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi olarak bu Özel Sayımızı Ufuk Üniversitesi İktisadi ve İdari Bilimler Fakültesi Uluslararası Ticaret Bölümü Kurucu Başkanı Değerli Duayen Hocamız Sayın Prof. Dr. Erdinç TOKGÖZ'e ithaf etmenin gurur ve mutluluğunu yaşıyoruz. 2011 yılından bu yana Ufuk Üniversitesi'nde kurucu başkan oldukları Bölümümüzde birlikte çalışabilme ve kendilerini tanıyabilme onur ve mutluluğuna erişmiş olmaktan dolayı kendimi şanslı hissediyorum. Üniversitemize ve bizlere kattıkları her şey için kendilerine sonsuz teşekkür ve saygılarımızı sunuyoruz...

Geçmiş sayılarımızda olduğu gibi sosyal bilimler alanında yaşanan bilimsel gelişmelerin izlendiği ve özgün çalışmaların yer aldığı bu Özel Sayımızda da yine siz değerli okuyucularımızla birlikteyiz. Dergimize göstermiş olduğunuz ilgiye en içten teşekkürlerimizi sunarız.

Dergimizin 2019 yılı birinci ve Özel sayısında, çeşitli alanlarda olmak üzere ondokuz tane bilimsel çalışma yer almaktadır. Yazarların görüş ve ifadeleri kapsamında;

Bu sayımızda yer alan ilk makale, Prof. Dr. Mehmet TOMANBAY tarafından ele alınmış olan **“İktisadi Düşüncenin Gelişimi ve İktisat Okulları”** adlı çalışmadır. Bu çalışmada, binlerce yıla yayılan iktisadi düşünce tarihi Modern Dönem Öncesi, Erken Modern Dönem ve Modern Dönem olmak üzere kabaca üç döneme ayrılmıştır. Bu süreç sonunda birçok filozof ve düşünür iktisadi sorunların çözümü için önermelerde bulunarak büyük bir bilgi birikimine yol açmışlardır. Modern Dönem'de iktisadi bilgiler ilk kez bilimsel yöntemlerle toplanmaya ve çözümlenmeye başlanmış ve böylelikle iktisat bir bilim haline gelmiştir. Binlerce yıllık sürede gereksinmeden kaynaklanan sorunlara anlık çözümler bulmaya çalışan iktisadi öneriler ve iktisadi bilgiler bilimsel bir nitelik taşımamış, ancak iktisadi düşüncenin gelişiminin yapı taşlarını oluşturmuştur. Bu kapsamda çalışmada, iktisadi düşüncenin gelişimini incelemek için ilk olarak iktisadi bilgilerin nasıl ortaya çıktığı analiz edilerek değerlendirilmiştir.

İkinci sırada, **“Coğrafi İşaretler ve Türkiye Uygulamaları”** adlı çalışma yer almakta olup, Prof. Dr. Yavuz TEKELİOĞLU tarafından ele alınmıştır. Bu çalışmanın amacı, AB ülkelerinde yüksek lisans programlarına konu olan ancak Türkiye'de üzerinde kısıtlı çalışmanın bulunduğu Cİ gibi çok önemli ve çok disiplinli bir konuyu okuyucuyla

buluşturmak, AB ve Türkiye uygulamalarını inceleyerek ülkemizle ilgili sorunları belirlemek ve çözüm önerileri sunmaktır.

Üçüncü sırada, Prof. Dr. Ahmet ŞAHİNÖZ tarafından ele alınan “**Sürdürülemeyen ‘Sürdürülebilir Kalkınma’**” adlı çalışmada yer almaktadır. Bu çalışmada, İngiltere’de James WATT’ın buharlı makineyi icat ettiği 18.yy sonlarından itibaren adeta kutsanan sanayileşme ve hızlı büyümenin dünyanın doğal dengesini onarılmaz bir biçimde bozduğu ve gezegenimizi felakete sürükleyecek bir küresel ısınmaya neden olduğu, ancak 1,5 asır sonra, 1960’lı yılların sonlarında anlaşıldığı ifade edilmektedir. Roma Kulübü’nün alarm düğmesine basması ile başlayan ve giderek yaygınlaşan çevre duyarlılığına, ilerleyen yıllarda çevreci eylem, siyaset, idari-kurumsal gelişmeler ve akademik çalışmaların eşlik ettiğinin belirtildiği çalışmada “sürdürülebilir kalkınma”nın neden sürdürülemediği üzerinde durularak analiz edilmiştir.

Dördüncü sırada, Prof. Dr. Hasan Tahsin KEÇELİGİL tarafından ele alınan “**Başlangıçtan Günümüze Türkiye’nin Borçları ve Kırılğan Beşli**” adlı makale yer almaktadır. Bu çalışmada, ekonomik kırılğanlık, günümüzde yükselen piyasalar başta olmak üzere ekonomileri şoklara karşı savunmasız hale getiren ve krize eğilimli yapılar oluşturan bir sorundur. Kırılğanlığın yüksek olduğu ekonomilerde, krizler daha şiddetli ve yıkıcı olmaktadır. Son yıllarda dünyada dikkat çekici bir ilerleme kaydeden ve yükselen piyasalar olarak adlandırılan ekonomiler hızlı büyüme avantajlarına karşın ekonomik kırılğanlık gibi bir dezavantaja da sahiptirler. Bu makalede, Türkiye’nin “Kırılğan Beşli” arasındaki durumu ele alınmaktadır ve borçlanma meselesi incelenmektedir.

Beşinci sırada, Prof. Dr. Dilber ULAŞ tarafından ele alınan “**Korunan Alanların Yönetiminde Yaşanan Problemler ve Sürdürülebilir Turizm Çerçevesinde Çözüm Önerileri: Kızılcahamam-Çamlıdere Jeoparkı Projesi**” adlı çalışma yer almaktadır. Bu çalışmada, sürdürülebilir turizm çerçevesinde korunan alanların farklı yönetim anlayışları, yaşanan problemler değerlendirilmiş ve bu konuda yapılan literatürdeki çalışmaların sonuçları verilmiştir. METT, korunan alanların yönetim etkinliğini izlemek için tasarlanmıştır. Çalışmada, korunması gereken alanlardan biri olan Kızılcahamam-Çamlıdere jeoparkının yönetimi ile ilgili son yıllarda yapılan araştırmalar ve METT hakkında bilgi verilmiştir.

Altıncı sırada, Prof. Dr. Gülen ELMAS ARSLAN tarafından ele alınan “**Küresel Kapitalizmin Sanayileşme Stratejisi ‘İhracata Yönelik Sanayileşme Stratejisi’ İflas mı Etti?**” adlı çalışma yer almaktadır. Bu çalışmada, geçen yüzyılın son çeyreğinden günümüze kadar uygulanan neo-liberal ekonomi politikalarının çeşitli ülke grupları açısından sonuçları değerlendirilmektedir. Makalede neo-liberal küresel dönemin sanayileşme stratejisi olan ihracata yönelik sanayileşme stratejisinin neden bazı az gelişmiş ülkeler açısından bekleneni vermediği, neden kısıtlı bazı ülkelerde sonuç alınabildiği sorgulanmıştır. Makalede ihracata yönelik sanayileşme ile birlikte kısa vadeli finansman gibi sonuçları açısından iki çelişik politikanın birlikte uygulanmasının olumsuz sonuçlarına vurgu yapılmaktadır.

Yedinci sırada, “**Üniversitelerde Kalite Güvence Sistemi Kapsamında Pukö Yönetim Döngüsü Uygulamasında Bir Model Önerisi**” adlı çalışma yer almakta olup, Prof. Dr.

Türkmen DERDİYOK tarafından ele alınmıştır. Bu çalışmada, üniversitelerin sistematik olarak stratejik plan ve hedeflerini gerçekleştirme ve iyileştirmelerinde yardımcı olacak, bu şekilde de kalite güvence sisteminin üniversitelerde yerleştirilmesi ve yaygınlaştırılmasını sağlayacak, Planla Uygula Kontrol Et Önlem Al (PUKÖ) yönetim döngüsünün eğitim ve öğretimde uygulanmasına yönelik örnek bir model çalışması yapılmıştır.

Sekizinci sırada, Doç. Dr. Tuncay ÖNDER tarafından ele alınan **“Bir İnkılâp İdeologu Olarak Şevket Süreyya Aydemir”** adlı makale yer almaktadır. Bu makalede, Şevket Süreyya Aydemir'in düşüncesinin merkezinde yer alan “inkılâp” ve “millî kurtuluş hareketi” kavramları ele alınmaktadır.

Dokuzuncu sırada, Doç. Dr. Reşat CEYLAN ve Yüksek Lisans Öğrencisi Günay Enes KARAAĞAÇ'ın birlikte ele aldığı **“Türkiye’de Sürekli Gelir Hipotezinin Test Edilmesi: Doğrusal Olmayan Birim Kök Testlerinden Kanıtlar”** adlı çalışma yer almaktadır. Bu çalışmanın amacı, sürekli gelir hipotezinin Türkiye için 1950-2014 örneklem döneminde test edilmesidir.

Onuncu sırada, Doç. Dr. Cem KARADELİ tarafından ele alınan **“Stalin ve Kruşçov Dönemlerinde Doğu Avrupa’da Sovyetler ve Krizler”** adlı makale yer almaktadır. Bu makalede, Soğuk Savaşın en yoğun döneminde süper güç SSCB ve bağımlı devletleri arasındaki ilişki incelenmektedir. Makalenin amacı, değişik liderler yönetiminde SSCB’nin Doğu Avrupa siyasetinin gözden geçirilmesidir.

Onbirinci sırada, Doç. Dr. Güner KOÇ AYTEKİN tarafından ele alınan **“Doğrudan Yabancı Yatırımlar (DYY), Belirleyicileri ve Ekonomik Etkileri”** adlı makale yer almaktadır. DYY’ler finansal kaynak ve teknolojik yetersizlik gibi konularda etkin rol almalarının yanında; üretim, gelir ve verimlilik artışları sağlama, yeni iş alanları yaratma, işsizliği azaltma gibi daha pek çok boyutuyla önem taşımaktadır. Dolayısıyla DYY’ler, tüm dünyada büyümenin ve gelişmenin önemli bir faktörü olarak kabul edilmekte ve DYY’leri çekebilme konusunda küresel bir rekabet yaşanmaktadır. Bu kapsamda, çalışmanın temel amacı, DYY’lerin ekonomik performans üzerinde canlandırıcı, refah düzeyini artırıcı ve finansman sorunlarını giderici yöndeki etkilerinin analiz edilerek değerlendirilmesidir.

Onikinci sırada, Okul Öncesi Öğretmeni Duran KÖYLÜ ve Doç. Dr. Yüksel GÜNDÜZ tarafından ele alınan **“Öğretmenlerin Karar Alma Sürecine Katılım Düzeylerinin Örgütsel Bağlılık ve Psikolojik İyi Oluş ile İlişkisi”** adlı çalışma yer almaktadır. Bu çalışma, öğretmenlerin karar alma sürecine katılım düzeylerinin, örgütsel bağlılık ve psikolojik iyi oluş ile olan ilişkisini tespit etmek amacıyla yapılmıştır. Araştırmada tarama modeli kullanılmıştır. Araştırmanın evreni Samsun ili Bafra ilçesinde görevli 1830 öğretmenden oluşmaktadır. Çalışmanın örneklemini, evrenden tabakalı örnekleme yöntemi ile seçilen 544 öğretmen oluşturmaktadır.

Onüçüncü sırada, **“Bankacılık, Sermaye Yeterliliği ve Yeni Ekonomi Programı”** adlı çalışma yer almakta olup, Dr. Öğr. Üyesi Selim SOYDEMİR tarafından ele alınmıştır. Bu çalışmada, bankacılık ve bankacılığın ekonomik rolü kısaca ele alınmış, bankacılığın üstlendiği bu role karşın taşıdığı riskler nedeniyle de emniyet sistemi (safety networks) ile bankacılık

faaliyetlerinin kontrolden çıkmasının önüne geçilmesinin yolları tartışılmıştır. Ayrıca sermaye yeterliliği ve Türkiye’deki sermaye yeterliliği tartışılarak, ekonomik programlar ve kredilerin artırılması süreci bu kapsamda değerlendirilmiştir.

Ondördüncü sırada, Dr. Öğr. Üyesi Hakan ÖZCAN tarafından ele alınan **“Türk Sigortacılık Sistemindeki Banka Kaynaklı Prim Üretimine Banka Şube Sayılarının Etkisi Üzerine Bir Araştırma”** adlı çalışma yer almaktadır. Bu çalışmanın amacı, Türk bankacılık sistemindeki banka kaynaklı üretim ile banka şube sayıları arasındaki ilişkiyi ölçmektir. Elde edilen veriler aracılığıyla sigortacılık sektöründe önemli bir üretim kanalı olan bankaların zaman içerisindeki prim üretimleri ve şube sayı değişimleri gözlemlenmiştir. Araştırmanın amacı doğrultusunda, sigorta prim üretimi en yüksek beş bankanın prim üretimi ve şube sayıları arasındaki ilişki Pearson Korelasyon analizi ile incelenmiştir.

Onbeşinci sırada, Dr. Öğr. Üyesi Kurtuluş MERDAN’ın ele aldığı **“Üniversite Öğrencilerinin Genetiği Değiştirilmiş (Trangenik) Ürünler Yönelik Bilgi Düzeyleri ve Bakış Açılarının Belirlenmesi: Gümüşhane Üniversitesi Örneği”** adlı makale yer almaktadır. Bu çalışma kapsamında, üniversite öğrencilerinin Genetiği Değiştirilmiş Organizmalar (GDO)’lu ürünlere yönelik bilgi ve bilinç düzeyleri ile bunları etkileyen sosyo-ekonomik faktörler değerlendirilmeye çalışılmıştır. Araştırmada elde edilen bulgular tanımlayıcı istatistikler şeklinde özetlenmiştir.

Onaltıncı sırada, Dr. Öğr. Üyesi Ayşe Gözde GÖZÜM tarafından ele alınan **“Girişimcilik Alanında Yazılan Akademik Makalelerin Kategorik Olarak Değerlendirilmesi: Girişimciliğin Türkiye’deki Akademik Örüntüsü”** çalışma yer almaktadır. Bu çalışmanın amacı, Türkiye’de “girişimcilik” konusunda hazırlanan makalelerden hareketle girişimcilik alanının nasıl bir örüntü içerisinde geliştiğini ortaya koymak ve sonucu tartışmaktır.

Onyedinci sırada, Arş. Gör. Dr. Dürdane KÜÇÜKAYCAN tarafından ele alınan **“Kamu Mali Yönetiminde Hesap Verme Mekanizması Olarak Performans Esaslı Bütçe Sistemi Unsurları”** adlı çalışma yer almaktadır. Bu çalışmada, kamu mali yönetiminde hesap verme sorumluluğu mekanizması içerisinde yer alan performans esaslı bütçeleme sistemi unsurları değerlendirilmiştir.

Onsekizinci sırada, **“Devlet Memurları Kanunu: Türk Kamu Personel Rejimi İçin Bitmeyen Tartışma”** adlı çalışma yer almaktadır. Yüksek Lisans Mezunları Günay YILDIZ tarafından ele alınmıştır. Bu çalışmada Türk kamu personel rejiminin en önemli sorununun Devlet Memurları Kanunu olduğu tespit edilmiş ve bu sorunun giderilmesine yönelik olarak yeni bir kamu personel kanunu önerilmiştir.

Ondokuzuncu sırada, **“Savunma ve Havacılık Sektöründeki Kobiler Üzerine Bir Araştırma” (Algılanan Örgütsel Destek, Lider Desteği, Sosyal Desteğin İş Tatminine Etkisinde Örgütsel Bağlılığın Aracılık Rolü)** adlı çalışma yer almakta olup, Yüksek Lisans Öğrencisi İlknur KARABULUT tarafından ele alınmıştır. Bu çalışma ile savunma sanayi ve havacılık sektöründe faaliyet gösteren firmalarda çalışanların algılanan örgütsel destek, lider desteği, sosyal destek, iş tatmini ve örgütsel bağlılık arasındaki ilişki belirlenmeye çalışılmıştır.

Çok Değerli Sayın Prof. Dr. Erdinç TOKGÖZ Hocamıza ithaf edilen Dergimizin bu Özel Sayısında da gerek Üniversitemizden gerekse farklı üniversite ve kurumlardan önemli çalışmalarda bulunmak suretiyle Dergimize katkı sağlayan değerli araştırmacı ve bilim insanlarına, çalışmaların değerlendirme sürecinde katkı sağlayan değerli hocalarımıza, basım öncesi ve sonrasındaki hazırlıklarda özveri ile çalışan değerli tüm Üniversite personelimize en içten teşekkürlerimizi sunarız.

Dergimizin okuyuculara yararlı olması dileğiyle...

Saygılarımla,
Doç. Dr. Güner KOÇ AYTEKİN
Ufuk Üniversitesi
Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi Editörü